

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 56. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211094921120/facsimile.pdf (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Syner

hver morgen i gavnles anger, selvforagtsens trætte, kolde og smudsige tårer, og som hver nat fyldte bugen med svinefødsle.

Her er sække med ord, tyknavede og tyndgølede ordbobler, som henrykker synet, indtil de brister og blir til spruttende søbevand, der river i de opstirrende øjne. Hele læs af avisgrin fra dem, hvem det gir dagligt brød med rigeligt pålæg at ryste deres skidne hunger for hver mands øren. Poetisk gas fra digterballonen, der stiger til værs for at nedbringe poesiens ørn, og gramset har de efter den med deres børnefingre, og skregst har de: Ud til de store syners land! På jagt efter de vildeste digterfugle! Men det ublu dyr fløj højt over deres hoved, og så revnede ballonen, og digteren måtte ned på prosaens flade mark, udgivende al sin gas under sære vridninger. Og neglede han stundom en fjær, da lavede han straks deraf fem hele digterhøns.

Jeg har læst og pjaltet i svære mængde. Her er en ædel dragt af skønne prinsipper, senere løslidt af næringsorg, tilfødte af børnefingre, her og der søndretret af venner, som vidste, hvor det var nemt at få hul, men atter stoppet og lappet af en hustrus hånd, til sidst bortkastet, fordi den var en hindring i kampen for tilværelsen. Her er lyskhedskapper, smt å la Josef, som Potifarinder har trukket af mænd, der glemte at flygte. Her er viljens styrkebælte, afkastet, fordi den faste vilje gir kneb i maven, men nu har de lettet sig, og livets kost går glat igennem deres ikke længe indsmørrede bug.

Her en samvittighed, klemt flad imellem pligt og lyst som en lus imellem to negle, pligten sejrede, men denne kraftansættelse tog kort efter livet af samvittigheden, og jeg samlede den op.

Her er blodgjort hjememasse, öldampende, brændevanstrygende, vindduftende. Det sidste er det fineste, nedryllet som sjæle i en høj silkekrukke. Og i denne estersmasse har der en gang været tanker, men de sorterer ikke under min renovasjon.

Vognmandblæs af hjertet! Af dem går der flest til. Her er et: dettes ejer slog sig ned i ægteskabets lænestol, lod sig pleje, blev før og doven og tabte været af fædning. Mager er lidenskab med kinder efter strygnål, men fed er mørkhed med topnålte kinder, hvide som iser og røde som skært studekød. Her er et hjerte gennemprykket som en nålepude, ti det har løbet mange følelsers

spidsrod, meget har det banket for, både lavt og højt, men intet kunde dette danaiske kar holde; det var en stadig siven ind og siven ud. Her er et stælsenshæerte, ægte tykhudskind; som en mumie har det ligget i hans bryst, et gavakøst kar. Og hvad der var i det – om der var noget – kom aldrig ud til andre, og hvad der vilde ind, fandt aldrig indgang. Og her: bævrende lunt som et blodkogt æg, ti over hældende ild har det aldrig været, og aldrig kendte det den prøvende frost; beskyttet af blide stilleversbølger, vugges som en rollesten ved medgangens strandbred, sådan har det altid ligget og rokket: ingen fandt det hverken koldt eller stanset, men aldrig har det ringet eller kimet til højmesse, det var klangløst som bly og ler. For enhver stod det åbent på vid gab, men hjærterummet var kun en dør – så snart man var inde, var man ude igen; dette hjærte havde ingen kamre. Og sel' et svelekar er dette, har aldrig været varmt, kunde ikke bide det, men mange har søgt det, for under den hvideste sne aner man den rødste vulkanild, men her frøs deres elskov, og de gik bort med dødens kulde i deres sjæl. Men se så dette her! For mangan ungersvend, der ledtes vild af sit raske blod – skævt længer hjærtet i vort bryst, og skæve bugter lærer det at slå på livets bane – for mangan en har dette opfyret en kærlighedens gloende oven, af hvilken han ikke er kommen uskadt ud, var han end nok så stor en vismand og profet.

Her er til sidst et digterhæerte. Mangan gang er det blevet serveret på poesiens bord som en udsøgt lyrisk ret: knust hjærtemos. Såre mange og såre forskellige kvinder skal ha haft det under behandling, og såre mange børn har digteren fykt med sine rædelseskrig. Så fik det til sidst en kugle igennem sig, og det var den eneste sandede knusning, som dette hjærte fik, og den blev aldrig besunget, fordi den ikke var løgn. Men denne kugle vidste nok, hvad den gjorde; den lod hans hoved smukt i fred, ti det var tomt som en udblæst æggeskal, og der var intet at dræbe, men i hjærtet fandt kuglen dog blod i det mindste. Her er hullet, som jeg stikker min finger igennem, ikke stort, men dog altid så stort, at sjælen kunde krybe ud igennem det som en mus af sit hul, og dær stod katten på lur med dragen klo; katten tog sjælen, og hjærtet kom i min bøtte.